

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

Prețul gazetei :	Redacția și administrația :	Inseratele :
Pe an 15 cor.	Cernăuți, strada Catedralei 6.	Un rând petit odată 40 bani
Pe jumătate de an 8 „	Apare în fiecare Duminică.	De doue ori . . 70 „
Pentru străinătate 20 „		De trei ori . . 100 „
		Un număr costă 30 bani.

Soartea Bucovinei.

De repețite ori s'au fost răspândit șvonuri, că Bucovina nu va rămânea în forma ei de acum. Unii voiau, să știe, că o împărțire a Bucovinei e inevitabilă și că partea de nord va fi unită cu Galiția, iar partea de sud cu Ungaria. Alții prorociau, că Bucovina în întregime va fi unită cu Galiția sau cu Ungaria. Toate șvonurile aceste au fost însă numai combinații, care nu aveau nici o bază reală. Dela recucerirea Bucovinei prin oștirile noastre înainte de un an toate șvonurile au fost amuțit și fiecare se împăcase cu gândul, că Bucovina va rămânea o provincie în forma de până acum, mărită numai cu părțile megieșe cedate monarhiei din partea României.

Cu atât mai neplăcut am fost surprinși noi Bucovinenii prin șvonul răspândit de gazetele polone, că Bucovina va fi împreunată cu Galiția de est. O gazetă polonă a adus chiar știrea, că ministrul-președinte Seidler ar fi încheiat un pact formal cu Ucrainii. Pactul acesta ar avea următorul cuprins:

»Deoarece Ucrainii au acordat minorităților ce locuiesc în Ucraina, între aceștia și Polonilor, o autonomie largă și posibilitatea de a se desvolta pe terenul cultural, declarăm și noi, că până cel târziu la 31 Iulie se va prezenta parlamentului un proiect de lege despre formarea unei provincii nouă din Bucovina și din acele părți ale Galiției resăritene, care în număr covârșitor sunt locuite de Ucraini, cu scopul de a asigura desvoltarea cultural-națională a acelei părți a poporului ucrain, care locuiește pe teri-

toriu austriac și de a pregăti o legătură mai intimă a statelor. Guvernul austriac va întrebuința toate mijloacele constituționale, pentru ca proiectul acesta să fie votat în parlament«.

E adevărat, că șvonul acesta a fost desmințit. Sunt însă multe momente, care ne fac să ne ocupăm mai serios cu afacerea aceasta. De dată asta ne mărginim să registrăm șvonul acesta și ne rezervăm, de a reveni în numărul viitor mai pe larg asupra chestiunii acesteia de o însemnătate vitală pentru poporul nostru.

Reclădirea.

Stăpânirea a început acumă lucrările pentru înlăturarea pagubelor pricinuite de războiu. Gospodarii sunt deci în stare să-și aline întrucâtva nevoile. Numai ei de rând nu știu, cum să-și dreagă trebile aceste. De aceea noi voim să le dăm câteva îndegetări.

De la stăpânire se poate cere:

a) să clădească din nou sau să reparaze casa, grajdiul, șura, și să despăgubească lucrurile din casă;

b) să despăgubească sau să deie la loc vite de tot felul și care, căruțe, pluguri, grape și alte unelte de gospodărie. Casele, grajdurile și șurile țărănești au să se clădească la loc de stăpânire.

Dacă totuși un gospodar își clădește singur casa, grajdiul sau șura, el poate cere sau materialul sau o subvenție în bani.

Materialul se cere la expoziția de clădiri pentru district din orașul căpitaniei. Aceasta încuviințând materialul, dă o carte de plată,

cu care gospodarul încă într'aceși demineața trebuie să meargă la poștă, ca să plătească banii cuveniți. Abia după plata lor, el capătă la expozitură materialul dorit.

Subvenții pentru clădiri le încuviințează până la 3000 cor. căpitanul, în sumă mai mare prezidentul țerii, pentru lucruri din casă și unelte de gospodarie până la 1000 cor. căpitanul, în sumă mai mare prezidentul țerii, iar pentru vite până la 10.000 cor. prezidentul țerii.

Ori de ajutorul se dă de căpitan sau de prezident, în material, în bani sau în vite, în fiecare caz gospodariul trebuie să-l ceară la căpitanie, și anume, dacă-i vorba de casă, de grajd, de șură, de lucruri din casă, prin o cerere, iară dacă-i vorba de vite și de unelte de gospodărie prin altă cerere.

I. Cererea dintâi se poate face cam așa:

Căpitaniei i. r. din

În războiu

mi s'a dărâmat casa, grajdiul, șura

în valoare de cor.

mi s'au prăpădit lucruri din casă

în valoare de cor.

Cer să mi se clădească la loc casa, grajdiul, șura

sau să mi se deie materialul de trebuință

pentru clădirea casei, grajdiului, șurei și

anume: lemn, cărămizi

sau pentru casă, grajd, șură o subvenție

de cor.

pentru lucrurile din casă o sub-

venție de „

Se înțelege că în cerere se scriu numai lucrurile dorite. Cererea se iscălește apoi și se trimite sau se predă fără timbru căpitaniei, după ce cuprinsul se va fi adevărat pe ea de primărie.

II. Iar cererea pentru vite și unelte de gospodărie se face cam așa:

Căpitaniei i. r. din

În războiu mi s'au prăpădit:

. cai, vite, porci, oi

în valoare de cor.

. care, căruțe, plu-

guri, grape în valoare de cor.

Cer cai, boi, oi

. care, căruțe, plu-

guri, grape

sau: Din pricina aceasta mi-am cumpărat:

. cai cu prețul de cor.

. boi „ „ „ „

. porci cu prețul de cor.

. oi „ „ „ „

. care „ „ „ „

. căruțe „ „ „ „

și așa mai departe.

Drept dovadă alături chitanțele pentru banii plătiți și cer ca 33% din suma aceasta să mi se deie subvenție. Și în cererea aceasta au să se scrie numai lucrurile dorite.

Cererea se iscălește și se trimite sau se predă fără timbru căpitaniei.

Aurel Onciul.

Reedificarea României.

Un studiu al reformelor necesare.

(Urmare.)

La ultimul recensământ accesibil din anul 1910, s'a constatat:

la proprietatea rurală exploatată

în regie, o rentă de 219,235.923 L.

la proprietatea arendată o rentă de 75,727.585 „

și la proprietarii domiciliati în

străinătate o rentă de 4,329.452 „

la o altă deci o rentă de 299,292.960 L.

Sumelor acestora li corespunde un impozit funciar:

la proprietatea exploatată în regie

de $(219,235.923 \times 0.05 =)$ 10,961.794 L.

la proprietatea arendată de

$(75,727.585 \times 0.06 =)$ 4,543.655 „

și la proprietarii domiciliati în

străinătate de $(4,329.452 \times 0.12 =)$ 519.534 „

deci la o altă de 16,024.983 „

Scăzându-se de la rentă const. de 299,292.960 L.

impozitul de 16,024.983 „

rămâne drept indemnizare o

plată anuală de 283,267.977 L.

Asigurându-se proprietarilor expropriați plata aceasta, ei nu numai nu sufăr nici o pierdere, percepând și mai departe întocmai același venit ca mai înainte, ci profită chiar, scăpând de neajunsurile și riscul administrației sau arendării.

Forma cea mai practică pentru asigurarea plății ulterioare, a rentei cuvenite este emisiunea unor scrisuri de expropriere, ipotecate pe fondurile expropriate și pe deasupra garantate de stat, și anume în suma rentei capitalizate. Capitalizarea, sub referințele actuale, poate urma pe baza unor interese de 4% sau de 5%. Aplicându-se baza de 4%, capitalul ce ar avea să se emită se

urcă la $(283,767.977 \times 25 =)$ 7.081,699.425 L. iar în cazul unor interese de 5% la $(283,267.979 \times 20 =)$ 5.665,359.540 „ Anuitatea rămâne însă în ambele cazuri tot aceeași și cuprinde pe lângă renta convenită de . 283,267.977 „ încă și cvota necesară pentru amortizarea scrisurilor emise care nu trebuie să treacă peste a cincia parte a rentei, deci peste suma de $(283,267.977 : 5 =)$ 56,653.595 „ urcându-se astfel la 339,921.572 „ respective de hectarul expropriat la $(339,921.572 : 7,826.796 =)$ 43.44 L. sau, considerându-se cheltuielile transacțiunii, la 45 L. în sumă rotundă. Numai termenul de amortizare se schimbă. La baza de 5%, amortizarea, conform formulei $C q^n = \frac{q^n - 1}{q - 1}$ este perfectă în 37 ani, iar la baza de 4% în termenul așisderea relativ foarte scurt de 46 ani.

Expropriind statul pământul cultivabil, numai decât se naște întrebarea ce să facă cu el. Codul civil îi oferă trei modalități și anume transmiterea proprietății, constituirea unor uzufructe, și încheierea unor contracte de locațiune. Dară nici una din instituțiile acestea nu corespunde pe deplin exigențelor agriculturii. Căci proprietatea cuprinzând în sine dreptul de a se bucura și de a dispune de fond în mod exclusiv și absolut (art. 480 c. c.), dă noului proprietar facultatea de a împărți și chiar de a vinde fondul și astfel de a frustra tot efectul împărțirii intentate de expropriare. După experiențele făcute, treizeci de ani de trafic liber sunt de ajuns spre a schimba împărțirea proprietății și a restabili referințele fatale de mai înainte. Uzufructul la rândul său nu prevede plata regulată a unui echivalent, inevitabil pentru răspunderea intereselor și amortizarea scrisurilor, și se stinge cu moartea uzufructuarului, pe când firea agriculturii recere continuarea folosirii fondului prin o serie de generațiuni. Contractul de locațiune în urmă nu constituie între cultivator și fond decât un raport pasajer, direct contrar intereselor agriculturii raționale. Singura instituțiune care corespunde pe deplin exigențelor reale este vechia emfiteuză, un fel de uzufruct ereditar, cu echivalent regulat, ce a existat prin secolii în mai toate țerile Europei și a fost înlăturat numai din cauză că proprietarii ai fondurilor erau particulari, cari în egoizmul lor firesc abuzau de superioritatea lor economică,

intemeiată pe proprietate, spre a asupri pe emfiteuții lor. Locul proprietarilor particulari luându-l statul, organul binelui comun, din care fac parte și emfiteuții înșii, răul din chestie este exclus. Atât rezultatele științei, cât și experiențele practice, făcute în Rusia, dovedesc că cel mai bun sistem pentru reforma agrară este combinarea proprietății statului cu emfiteuza individuală.

Emfiteuza individuală, la rândul ei, are de premisă împărțirea pământului cultivabil în loturi. Mărimea loturilor trebuie să se acomodeze exigențelor exercițiului rațional. Din punctul acesta de vedere, nu sunt practicabile nici loturile prea mici cari-abstrăgând de la faptul că nu garantează cultivatorului o existență amăsrată-au de urmare o risipă întrecută de sol din cauza clădirilor, nici loturile prea mari, pentru că promovează risipa solului din cauza părăginei. Atât studiile făcute de Jensen în Danemarca, cât și experiențele practice din România indică ca cea mai potrivită mărime a loturilor o îndindere de 5 ha de câmp, care poate fi cultivată cu temei de un agricultor și familia sa, fără sa fi de lipsă cooperarea unor lucrători străini. Intinderii acesteia trebuie de adaos încă cam $\frac{1}{4}$ de ha pentru casă (80 m²), ogradă (900 m²) și grădina (4020 m²), formându-se astfel ferme normale de 5.5 ha și reducându-se în modul acesta risipa din cauza clădirilor și a părăginei la un minim sub 2%. Suprafața cultivabilă a României de 7,826.796 ha ajunge pentru aproximativ $(7,826.796 : 5.5 =)$, 1,420.000 de ferme de acestea și face cu puțință nu numai de a conferi câte o fermă fiecărui doritor din cei 1,186.140 de proprietari constatați de statistica oficială⁵⁾, ce au să se exproprieze, ci de a reține încă pentru generațiunile viitoare o rezervă de aproximativ $(1,420.000 - 1,186.140 =)$ 240.000 de ferme, care până la conzumarea ei se poate folosi, dându-se agricultorilor celor mai destoinici câte doue ferme. O rezervă ulterioară o formează terenurile de 1,348.615 ha⁶⁾ ce deocamdată încă nu sunt cultivabile, se pot însă pune în stare de cultură prin meliorațiuni, ca regularea râurilor, scurgerea belților, irigarea stepelor etc.

Constituindu-se în felul acesta emfiteuze pe pământul cultivabil, trebuie regulat înainte de toate embaticul. Acesta se poate plăti sau în bani, sau în natură. Plata în bani are scăderea că nu se poate acomoda efectului exerci-

⁵⁾ Buletinul statistic, 1916, seria III, volumul XIII, Nrl. 41—42.

⁶⁾ Serban Rumâniens Agrarverhältnisse, Berlin, 1914, pag. 31.

țiului, care variază mereu, dupăcum anul este bun sau rău, și că agricultorul mic nu este în stare de a-și desface productul cu maximul posibil al prețului. Mult mai bine se potrivește, din cauzele acestea, plata embaticului în natură, cum este obișnuită în România la arenda în dijmă. Ea mai are și avantajul de a concentra în mâna organului chemat a desface cerealele, de care va fi vorba mai jos, în capitolul relativ la comerț, aproape întreg prisosul României și de a înlesni pe calea aceasta exportul și vânzarea cu maximul prețului.

Proporțiunea dijmei variază în România după regiuni și specii de plante. În mediu, proporțiunea cea mai favorabilă pentru emfiteut este cea de 1 : 1, adică împărțeala pe jumătate. Embaticul se poate deci fixa cu jumătatea productului principal al câmpului, lăsându-se emfiteutului cu totul atât foloasele secundare, precum paie, strujeni etc., cât și rodul grădinii. Venitul brut din productul câmpului a fost în România de hectar în mediu⁷⁾:

la 1908 de 160.35 L.

la 1909 de 177.29 L.

la 1910 de 216.13 L.

la 1911 de 231.54 L.

la 1912 de 220.45 L.

deci în mijloc de $1005.76 : 5 =$ aproximativ 200 L.

Rezultatul dijmei pe jumătate ar fi deci de hectar ($200 : 2 =$) 100 L. și ar produce față de anuitatea necesară de hectar de 45 L. un profit în favorul statului de 55 L.

Pentru totalitatea celor 1,420.000 de ferme de câte 5 ha de câmp, valoarea embaticului s'ar urca la ($1,420.000 \times 5 \times 100 =$) 710,000.000 L. și ar aduce față de anuitatea necesară pentru scrisurile de expropriare de 339,921.572 L. în suma rotundă de 350,000.000 L. un prisos anual de 360,000.000 L. care reprezintă o rezervă mai mare de 100%. Plata anuității acesteia este deci pe deplin asigurată.

Dară tot odată profită mereu și agricultorii mici. Din valoarea amintită a productului de 200 L. de hectar rezultă pentru ei la o îndindere de 5 ha un venit brut ($\frac{200}{2} \times 5 =$) 500 L.

La aceasta se adaugă venitul din foloasele secundare (paie, strujeni etc.) în

valoarea medie de 30 L. de hectar, deci pentru 5 ha de 150 L. venitul din grădină, care după datele statistice oficiale face de hectar în mijloc 874 L., deci de $\frac{1}{2}$ ha ($874 : 2 =$) . 437 L. în urmă venitul din renta pentru cele 2.7 ha expropriate de ($43.44 \times 2.7 =$) 117 L. încât venitul anual al emfiteutului dintr'o fermă, abstrăgând dela profitul din creșterea vitelor, se urcă la 1204 L.

Până acuma agricultorii mici considerându-se proporțiunea între producțiunea lor și cea a proprietarilor mari de 84 : 100, căria la media amintită de 200 L. de ha îi corespunde pentru cultivatorii mici un venit brut mediu de 168 L. de hectar, aveau din 2.7 ha un venit brut : din product ($2.7 \times 168 =$) 454 L. iar din foloasele secundare de ($2.7 \times 30 =$) 81 L. la olaltă deci 535 L.

Din venitul viitor de 1204 L. rezultă față de venitul mediu de până acuma de 535 L.

un spor de 669 L. sau de ($1204 : 535 =$) aproape 230%, deci o stare materială mai mult de două ori mai bună. Sporul acesta este rezultatul fructificării mai bune a muncii pentru scopurile economice proprii și îndeosebi al faptului, că în cazul desfacerii solului cultivabil în loturi mici, paragina dispăre și ($7,826.796 - 5,864.405 =$) 1,962.390 ha sau în sumă rotundă 2,000.000 de ha se cultivă, aducând un plus de 400,000.000 L.

Cifrele acestea însă înseamnă numai minimumul efectului expropriării, limita lui de jos; căci venitul brut de hectar nu este decât rezultanta prețurilor productelor, iar prețurile au o tendință progresivă expresă și cresc, cu mici și rare remisiuni, din an în an, precum se poate vedea din tabela următoare⁸⁾:

Prețul mediu de 100 de kilograme la

Anul	grâu	săcară	orz	ovăz	porumb
1910	17.89 L.	11.72 L.	10.44 L.	9.91 L.	11.71 L.
1911	16.89 "	12.70 "	12.43 "	11.31 "	11.78 "
1912	18.70 "	14.90 "	15.62 "	15.29 "	13.52 "
1913	18.06 "	13.64 "	12.90 "	12.75 "	11.88 "
1914	18.23 "	14.84 "	12.11 "	11.22 "	12.27 "
	în țeară				
1915 pentru stră-	19.00 "	19.00 "	16.00 "	15.00 "	14.00 "
inătate	32.00 "	32.00 "	27.50 "	27.50 "	28.00 "

Adevărat că prețurile exagerate din anul 1915 nu se vor menține după război; dară tot atât de sigur este că ele, față de dezastrele cauzate

⁷⁾ Buletinul statistic, 1915, seria III, volumul XII, Nr. 38—39.

⁸⁾ Buletinul statistic, 1915, ser. III, vol. XII, Nr. 38—39, și N. Xenopol, la richesse de la Roumanie, București, 1916, pag. 112.

de războiu, nici nu vor scădea la nivelul de mai înainte, ci vor rămâne urcate, cel puțin prin lungă vreme.

Alt spor și mai puternic se poate obține din mărirea producției medie de hectar, care în prezent este destul de modestă, precum apare din compararea rezultatelor obținute în celelalte țări ale Europei. Conform datelor statistice⁹⁾, produce în mediu de hectar: Danemarca 32.6 q, Suedia 21.1 q, Austria 13.6 q, Belgia 25.7 q, Elveția 21.0 q, Ungaria 13.3 q, Anglia 24.5 q, Norvegia 19.1 q, România 12.2 q, Germania 21.3 q.

În anii din urmă, producția României să se fi urcat la 15 q de hectar. Nu încapă însă îndoială, că dacă solul slab al Germaniei produce de hectar 21 q de cereale, iar ce mijlociu al Danemarcei chiar 32.6 q, din solul excelent al României se poate scoate mult mai mult decât 12.2 q sau chiar 15 q. Astfel nu-i de loc iluzie teza, că venitul brut al solului român, considerând totodată tendința progresivă a prețurilor, se poate lesne urca dela media de mai înainte de 200 L. de hectar la 400 L., ceea ce ar îndoi atât venitul agricultorilor, cât și profitul statului.

Se recere numai o muncă mai înțezivă și mai rațională. Spre scopul dintâiu, forța limitată a brațelor trebuie înlocuită tot mai mult prin forța mecanică, care România și-o poate procura cu preț minim în abundență din apele ei curgătoare, precum se va arăta mai jos, în capitolul relativ la industrie, iar spre scopul al doilea este de lipsă, ca locul exploatării arbitrare de până acuma să-l iaie o exploatare sistematică, acomodată târgului mondial. Azi fiecare agricultor cultivă ce-i place, fără privire la conjunctură, și rezultatul este, că se cultivă aproape numai grâu și porumb, cu un minimum de beneficiu, fără a considera sau a putea chiar considera rentabilitatea. Pe viitor, organul necesar pentru desfacerea produselor obținute ca embatic, fiind și așa silit din cauza exportului să înființeze reprezentanțe în piețele principale ale lumii, lesne va putea ține în evidență conjunctura mondială și pe baza informațiilor sale indica de cu vreme atât special și cantitatea plantelor ce au să se cultive cât și eventuala lor prefacere în alcool, grăsime, carne sau conserve. Pe temeiul indicărilor acestora, cantitățile recerute ar avea să se reparteze asupra diferite-

lor județe și comune, conform întinderii și calității solului, iar administratori speciali, înzestrați cu toate cunoștințele necesare și instituți în fiecare comună, ar fi chemați să controleze executarea, să combine toate avantajele exercițiului mic individual cu exploatarea sistematică, proprie exercițiului mare, și totodată să instrueze pe agricultorii mici. Astfel reorganizarea pe baza exproprierii suprafeței cultivabile deschide pentru agricultura României perspective aproape nemărginite.

(Va urma.)

Dela României din Ungaria.

De aproape un an încoace în Ungaria se discută chestiunea reformei la alegeri. Prin o scrisoare împărătească s'a fost făgăduit, că se vor lărgi drepturile de vot la alegere. Și într'adevăr se formase în Ungaria un ministeriu cu o programă democratică, care a și adus un proiect de lege pentru reforma electorală. Proiectul acesta a fost un mare paș înainte, aducând schimbări foarte mari, în urma cărora în bună parte ar fi ajuns și pături mai largi ale poporului la dreptul de vot. Îndatăce s'a publicat proiectul acesta, a început lupta boierilor maghiari, dușmani oricărei reforme în favorul poporului. Voind, să stăpânească țeara după placul și capul lor, ei nu pot să îngăduie, ca mulțimea cea mare a lucrătorilor și țăranilor să ajungă la dreptul de vot. Se tem însă și de naționalitățile, care prin reforma electorală, ar câștiga la putere. În lupta pornită au isbutit boierii. Ministrul democrat Vazsonyi, autorul proiectului de reformă, a trebuit să demisioneze, fiind înlocuit cu un alt ministru, care a schimbat întreg proiectul astfel, că a restrâns dreptul la vot cât se poate de mult, pentru a împiedica, ca naționalitățile și mai ales României, să-și poată alege deputații lor. În ședința camerei ungare din 6 Iulie a vorbit dep. Ștefan C. Pop în numele partidului național român la desbaterea proiectului nou de reformă cam următoarele:

»Proiectul acesta de lege este o provocare la adresa civilizației, a cărei bază trebuie să rămâie asigurarea egalei îndreptățiri a tuturor cetățenilor țării. Toate tratativele în jurul acestui proiect de lege au fost concentrate asupra acestui punct, cum să se strângă și mai mult cercul strâmt, în care trăiesc naționalitățile în Ungaria. Regele a declarat că voiește să răs-

⁹⁾ Vezi Rumänien, beab. v. österr. Handelsmuseum, Viena, 1917, pag. 61.

plătească popoarele lui cu un drept de vot democrat pentru jertfele lui. — Proiectul de față însă nu satisface revendicările îndreptățite ale naționalităților.

Naționalitățile nu voiesc nimic contra maghiarimei, ci voiesc să meargă mână în mână cu ea. Dar chiar democratul Vazsonyi era gata să facă cele mai largi concesiuni contra naționalităților, când s'a pus în Comisia parlamentară în linia primă problema naționalităților. De condamnat sunt în deosebi acele dispoziții din proiect cari se ocupă cu »agitatorii«.

Deputatul român polemizează apoi cu contele Bethlen care reprezintă punctul de vedere reacționar în Cameră. Contele Bethlen și partizanii lui nu vor ajunge în chipul acesta la o apropiere frățească. Lupta noastră nu-i îndreptată contra maghiarimei ci contra stăpânirii de clase și contra guvernelor. E absolut periculos, că la ori-ce ocaziune, să se aducă aci primejdia naționalităților ca o sperietoare. Astfel de concepții și păreri, sunt potrivite numai să samene turburare, ceartă, și stau în contrazicere nu numai cu civilizație dar și cu menirea monarhiei austro-ungare. — Restrângerea proiectată a dreptului de vot pasiv este antidemocratică și e în opunere cu concepțiile moderne. Acest drept de vot nu-i nici universal, nici democratic și eliminează și dreptul de vot pentru femei. Un astfel de proiect de lege — partidul național român nu-l poate vota. De aceea aduc aci o propunere Camerei să puie la ordinea zilei proiectul de reforma electorală ce l'am prezentat aci în 1915 în numele partidului național român, în care proiect ceream votul universal, egal, direct și secret«.

Adunarea preoților.

Știrea, că se pregătește ținerea unei mari adunări preoțești, ne-a suprins sigur pe toți plăcut, poate și mai plăcut însă pe noi, preoții dela munte. Pentru aceea, pentru că noi suntem cu atât mai puțin orientați în cele, ce se petrec și se pregătesc în Archidieceză, cu cât mai mare este depărtarea singuriților dela centru, fiindcă din cauze ușor de înțeles de prezent numai puțini dintre noi și numai rar pot călători într'acolo, ca să ni aducă vre o știre autentică, pe când de acolo nime de mult timp n'a venit la noi, ca să ni deie vr'o informație sau măcar »la aer«, să nu zicem alta, zicem

poate tot dintr'aceea cauză. Atâta știm totu-și și noi, ori și în care răpă de prin cei munți ne-am afla, că cele ce se petrec și se pregătesc sunt și trebuie să fie chestiuni de prima și cea mai mare importanță pentru viitoriul bisericii noastre, și fiindcă știm asta, în adunare vom stărui cu toată dragostea sufletului nostru pentru biserica străbună în acord cu toți și lăsând la o parte ori ce interese speciale și personale, ca poziția ce va trebui s'o ieie și o va lua preoțimea față de chestiunile actuale ale bisericii să fie semn vădit, că preoțimea, căreia i-a fost dat să trăiască în aceste timpuri și să hotărască asupra acestor chestiuni de-o însemnatate poate istorică pentru viitoriul bisericii noastre, a fost deplin conștiință de greutatea timpurilor și de însemnatatea chestiunilor și hotărârile ei demne de o reamintire plăcută și de o pildă vrednică de urmat pentru toți urmașii și pentru toate timpurile. Scurt și pe înțeles, în acest punct nu încapă nici o discuție și nici o îndoială, că nu va fi combătut și înfierat ori ce curent separatist sau egoist și ori ce interes personal și va fi susținut cu toată tăria numai ceea, ce va fi liber de pata sau numai și de prepusul vânării după măririi și mamon și de grandomanie. Prudența, desinteresarea, simțul de dreptate, dorul de muncă, puțința și capacitatea pentru aceste vor trebui să ocupe locul, ce li se cuvine, dacă va fi să se poată zice, c'am înțeles să fim sarea pământului și lumina lumii.

Mai este însă încă o chestiune, care atinge nu atât biserica, ci starea preoțească în totalitate fără excepție și într'o astfelu de măsură, încât va trebui și va fi cu siguranță pusă la discuție în adunarea, ce are a se ținea. Este chestia materială, care de mult a devenit insuportabilă și a cărei rezolvare nu mai îngăduie nici un moment de amânare. Rămași fără vite sau numai cu una sau excepțional două vaci, fără sau cu un cal, fără unelte de gospodărie, fără mobilier, fără albituri și straie sau cu de aceste total ruinate pe urma celor prădăciuni și încvartirări, cu salariul din timpul de pace — pe atunci neajungător — și cu un venit zice-se dublu — dar fie și întreit, ce însă nu este — pe când prețul tuturor celor trebuincioase pentru traiu a ajuns să fie inzecit și insutit, ba și mai mare, noi cu toții trăim greu, foarte greu și suntem și vom rămânea noi și copii noștri caliciți literalmente. Toate

Însă ar fi cum ar fi și le vom petrece cum ni va ajuta D-zeu dimpreună cu toată lumea, care geme sub provoara acelora-și greutăți și neajunsuri, dar vrem mâncare și asta n'o avem noi preoții dela munte pentru că pământul nostru sesial n'o produce. Și tocmai din cauza asta este astăzi o mare deosebire între noi și preoții dela țară — se înțelege cei cu pământ sesial — precum îndecomun între munteni și țărani, — cu privire la starea materială, deosebire mare în defavorul nostru, a muntinilor. A fost odată ca nici odată, că dacă n'ar fi fost nu s'ar povesti a fost un timp când preoții dela munte erau sau cel puțin se credea material mai bine situați decât cei dela țară. Trebile stau adecă așa: Preoții dela țară avea pânea trebuincioasă, precum porumb, grâu, săcară, orz, ovăs etc. de pe pământul lor sesial sau putea s'o aibă de pe pământ arendat, însă cu multă grijă și cheltueală, care înghițea poate tot venitul sau tot salariul, pe când plusul de pâne, pe care i-l avea în ani buni de vânzare acoperea numai o parte din cheltuieli. Preoții dela munte i-și cumpăra pânea cu bani gata, cu banii din vânzarea a unei sau duor vite, de cari li da mâna a ținea mai multe decât cei dintâi, sau cu banii de pe doue, trei »funcții grase«, de cari pe cât timp muntenii erau bine situați și aveau vite multe, în ori ce caz se întâmpla câte-va anual ca excepție față de comunele dela țară, unde poate odată în zece ani provinea așa o întâmplare, deci o avea ușor și fără nici o grijă, decât doară cea a transportului dela locul cumpărării și până acasă. Deosebirea era, că pe când tot venitul ordinar, care ori și cum era cel puțin tot așa de mare ca și la țară, li rămânea preoților dela munte pentru alte trebuinți și ei trăiau mai ușor și mai fără grijă, cei dela țară trebuia să vâre tot venitul lor sau cel puțin o parte dintr'ânsul în gospodărie, care li îngreue traiul și li procura multe griji și neplăceri, din care cauză dânsii era și material mai rău situați ca cei dintâi, abstragând se'nțelege dela excepții și ici și colo. Regula însă era așa.

(Va urma.)

Un preot dela munte.

Cine semnează împrumutul de războiu, scurtează războiul.

Cântece din războiu.

Foaie verde de bujor
Am fost tinerel fecior
Și rănit de trei ori.
Și apoi foaie de masline
Au trecut trei ani de zile
Decând port un plumb în mine.
Mi-au pus leacuri, dracu știe
Și m'au dus la marșcompanie.
N'am mers la frontul rusesc
La dușmanu' să-i plătesc,
Dar am mers la frontul rău
Unde curge sânge pârâu.
Mers-am zile printre munți,
Și de lacrimi eram uzi.
Și-am ajuns la Sud-Tirol,
Unde tinerii se omor,
Se omor fără de veste
Și nime nu-i mai zărește.
Numai corbii de pe munți,
Ce mănâncă pe răniți.
Și de nu mori de plumb,
Dau cu boambe, gaz și fum.
Nu este loc, să trăiești
Ca rășina te topești.
După multă greutate
Prin șrapnele și granate
Acel loc l'am părăsit
La alt front de pornit.
Iar' pe noi ne-au vagonit
Cătră Görz toți am pornit
Görzule, oraș fărmat,
Tare mai ești blăstămat.
Unde-i piatra ca de var
Și totul numai amar.
Cât ne-am luptat pentru tine
Au murit feciori cu zile
Mulți feciori ca florile
Ce i-au fărmat pietrile.
Când pică un granat,
Gândești, că lumea s'a spart
Și poate din multe mii,
Au rămas numai vr'o trei.

corp. George Jitari din Corlata.

Știri mărunte.

Dela Societatea Damelor Române din Bucovina. Persoanele cari au depus în decursul războiului mobile în localitățile internatului de fete sunt rugate să și le ia de acolo până la 1 August a. c. — Adunarea taxelor pe liste, cum s'a făcut până acuma, fiind imposibilă din motive tehnice, membrii Societății Damelor Române sunt rugați a aduce sau trimite taxele restante la adresa casierei D-nei V. Procopovici, Cernăuți, str. reședinței 3. — Se aduce la cunoștința publicului român că din cauza pagubelor cauzate prin războiu inter-

natul de fetițe încă un se va putea deschide pentru anul școlar viitor. Pentru a înlesni totuși tineretului școlar lipsit de mijloace cel puțin întru câtva studiile, se vor primi 25 eleve cu gazda în localitățile internatului, având de a-și griji singure de vipt, luminat și încălzit. Afară de aceea se vor acorda câteva ajutoare de cel mult 200 cor. pe an. Elevele cari deresc să bneficiere de aceste înlesniri trebuie să trimită până la 1 August a. c. petițiile înzestrate cu certificatete școlare și de paupertate la adresa D-nei Olga Grigoroviță, Cernăuți, str. școlii.

Comunicat. După îndelungate consfătuirii, după minuțioase și conștiincioase debateri în plenul Comitetului nostru, care a fost lărgit prin cooptări, am ajuns în fine la acel rezultat, că am luat hotărârea unanimă de a amâna deocamdată până la un timp mai prielnic ținerea unei adunări mari a preoțimei române din țară, care să se ocupe de problemele actuate grele ale vieții noastre bisericești. Motivele, care ne-au îndemnat să luăm aceasta hotărâre-ce contrastează cu anunțul lansat înainte de vro două săptămâni în foile din țară — sunt multe și ponderoase. Spre a evita din capul locului orice neînțelegere cu privire la natura acestor motive, declărăm, că ele nu sunt a se căuta în oarecari dificultăți, ce ni s'ar fi pus din partea forurilor competente externe, ci zac în însaș starea chaotică, în care spre durerea mare o noastră

a tuturorora a ajuns biserica noastră din țară. Situația aceasta tristă a bisericii după informațiunile mai recente s'a agravat cu mult și a creat o atmosferă, care nu ni pare nicidecum prielnică pentru a discuta în condițiile prezente asupra unor chestiuni atât de importante pentru viața bisericii noastre și a lua oarecari hotărâri. Până la convocarea unei adunări a preoțimei române din țară Comitetul Asociațiunii clerului însă va vighia cu circumspecțiunea dictată de împrejurările critice de astăzi asupra mersului afacerilor bisericești. Pentru Comitetul »Asociațiunii clerului ort. oriental român din Bucovina« : Dr. Vasile Gheorghiu, h. t. conducătorul Asociațiunii clerului, Dr. Ipolit Tarnavschi, Adrian Bocca.

Calendar Iulie 1918.

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Duminică	1 Cosma și Damian	14
Luni	2 Veștmânt. Mar.	15
Marti	3 M. Iacint ☾	16
Miercuri	4 P. Andreiu	17
Joi	5 P. Atanasie	18
Vineri	6 P. Sisoe	19
Sâmbătă	7 P. Toma	20
Duminică	8 M. Procopie	21
Luni	9 M. Pancrație	22
Marti	10 45 Mart. din Nicop. ☽	23
Miercuri	11 M. Eufemia	24
Joi	12 M. Proclu și Ilarion	25
Vineri	13 Sinod. Arh. Gavril	26
Sâmbătă	14 Ap. Achila	27

BANCA AUSTRIACĂ DE OST AGRARĂ ȘI INDUSTRIALĂ (OSTBANK)

Cernăuți, strada domnească Nr. 2.

Banca austriacă de ost agrară și industrială, Cernăuți, aduce la cunoștință, că a început activitatea ei în casa Belevue, strada domnească Nr. 2.

Cercul de activitate al băncii cuprinde toate ramurile afacerilor de bancă și de escompt.

Finanțarea comerciului, industriei și agriculturii.

Emiterea de **bilete de casă** pe numele prezentatorului și de **libele de depunere.**

Primirea de bani în cont-curent; fructificare favorabilă.

Semnări pentru al VIII-lea împrumut de

războiu cu condițiuni originale.